

МАНДАТНА ПРОГРАМА

на

Проф. д-р Аспарух Николаев Аспарухов, дмн
за избор на Декан на Факултета по медицина
при Медицински Университет – гр. Плевен
за периода м. март 2013 г. – м. март 2017 г.

Въведение

Повишаване на нивото на общественото здраве е основната цел на системата на здравеопазване. Тя е приета като водеща при формулиране на мисията на Медицински Университет - Плевен: да участва в подобряването и поддържането на здравето на населението в страната чрез обучение, научни изследвания и служба на обществото. Възникнал като факултет в състава на Медицинска Академия - София през 1974 г. (Решение № 794 на Министерски Съвет на НР България), той получава самостоятелност като Висш Медицински Институт през 1987 г. С решение на Народното Събрание на Република България от 10.09.2004 г. ВМИ-Плевен се преобразува в Медицински Университет – Плевен с два факултета: “Медицина” и “Обществено здраве”. През 2008 година е разкрито и трето основно звено – факултет по Здравни грижи /Решение на 40-то Народно събрание от 16 октомври 2008 г., на основание чл.86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 9, ал. 2, т.1 от Закона за висшето образование, ДВ бр. 92, 2008 г./.

Това прогресивно израстване на Медицински Университет - Плевен е свързано с дълбоките промени в развитието на обществото и на общественото здравеопазване както в национален, така и в европейски и в световен мащаб. През 2005 г. ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ приемат ДИРЕКТИВА 2005/36/ЕО относно признаването на професионалните квалификации. В чл. 19 от директивата се посочва:

„...достъпът в държавите-членки до професиите „лекар“, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „ветеринарен лекар“, „акушерка“ и „фармацевт“ трябва да се обвърже с притежаване на определена професионална квалификация, гарантираща, че лицето е преминало обучение, което отговаря на предвидените минимални изисквания...”

Днес Медицински университет – Плевен е в навечерието на своя Четиридесетгодишен юбилей. През тези години висшето училище се утвърди като център за иновации и модерни технологии в обучението, в научно-изследователската и лечебната практики. Развитието на университета е наразивно свързано с дълбоките промени в развитието на обществото, в сферата на образованието и на здравеопазването, както в национален, така и в европейски и световен мащаб. В момента световните икономически пазари са нестабилни. Европейският съюз е в задълбочаваща се финансова криза с неясен изход. В ситуация на намаляваща икономическа активност, водеща до свиване на приходната част на Републиканския бюджет, политиката на управление на бюджетните ресурси е насочена към постигане на балансиран бюджет и

рестрикция на разходите. През 2011 г. за „Образование” са заделени 3,3% от БВП в сравнение с 4,2% за 2010 г. Държавната субсидия за МУ – Плевен за 2011 г. е с 20% по-малка спрямо 2009 г, съответно за 2012 г е с 18% по-малка спрямо 2010 г. Средният норматив за издръжка на обучението на един студент е намален с 21% , а размерът на средствата за научно-изследователска работа с 24%. Наблюдава се тревожна тенденция за напускане на част от преподавателите поради ниското възнаграждение. За овакантените длъжности често липсват кандидати поради непривлекателност на преподавателската дейност. Засилва се процеса на емиграция на млади, новозавършили, както и на работещи висококвалифицирани специалисти – магистрати и бакалаври. Основна причина за това е недостатъчното финансиране на висшето образование. Обезспокоителна е и тенденцията за спад в нивото на успеваемост на студентите по медицина. Причините се крият в ниското изходно ниво от средното училище на кандидат-студентите, както и в липсата на цялостна държавна стратегия за развитие на образованието въобще.

Всички изложени по-горе обстоятелства поставят пред доста сериозни предизвикателства развитието на Факултета по медицина, като основна структурна и функционална единица на Висшето Училище.

Мисията на Факултета по „Медицина” е неразделна част от мисията на Медицински Университет – Плевен и е пряко свързана с обучението на студенти по специалността медицина, включително и в областта на промоцията на здравето, профилактиката и контрола на заболяванията. Факултетът трябва да допринесе за формиране на приемлива за обществото здравна политика чрез задълбочени

научни изследвания и разработване на стратегии за решаване на проблемите на общественото здраве.

Целта на настоящата програма е да очертае основните ценности, принципи и концепции за развитие на Факултета по медицина при Медицински Университет – Плевен в условията на динамични икономически, финансови и обществено-политически параметри за периода от м. март 2013 г. до м. март 2017 г. Предлаганата програма е съобразена и изградена изцяло с основните принципи, ценности и концепции на Ръководството на Медицински университет – Плевен, които са в съответствие с националните и европейските законови рамки, гарантиращи реформирането на висшето образование:

- Закона за висшето образование (обн. ДВ бр. 112, 27.12.1995 г., изм. и доп. ДВ бр. 60, 07.08.2012 г.)
- Закона за развитие на академичния състав в Република България (обн. ДВ бр. 38, 10.05.2010 г., изм. ДВ бр. 101, 28.12.2010 г.)
- Закона за насърчаване на научните изследвания (ДВ бр. 92, 17.10.2003 г., изм. ДВ бр. 99, 16.12.2011 г.)
- Европейската харта на учените и Кодекса на поведение за наемане на учени
(<http://www.euraxess.bg/sites/default/files/Harta.pdf>)
- Стратегията за растеж на Европейския съюз „Европа 2020“ (http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm)
- Европа 2020: Национална програма за реформи. Актуализация 2012 г.

(http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_bulgaria_bg.pdf).

Основни ценности

- Развитие на **индивидуалния творчески потенциал** на академичния състав на Факултета по медицина
- Насърчаване на **новаторските идеи и предприемчивостта**
- Стимулиране на **екипността** в работата и налагане на колективния дух
- Спазване на **етичността и колегиалността** в служебните и междуличностните отношения
- **Непрекъснато обучение и развитие** както на студентите, така и на преподавателите
- Сремеж към **високо качество** на всяка дейност
- **Ефективно взаимодействие** с другите факултети, структурните звена и ръководството на Висшето Училище
- Спазване на **ценностите на Болонския процес** за реформиране на висшето образование и подпомагане на процеса на изграждане на единно Европейско пространство за висше образование

Основни принципи

- **Приемственост**, гарантираща запазването на всички положителни постижения в учебната, научно-изследователската и управленската дейност на Факултета по медицина
- Продължаване на процеса на организационно **укрепване и развитие** на Факултета по медицина в съответствие с

решенията на Академичния съвет и ръководството на Медицински Университет – Плевен

- Съблюдаване на принципа на **академичния демократизъм**, чийто основополагащи елементи са:
  - ✓ **Демократично управление** – прозрачност и гласност на управленските решения при пълна равнопоставеност между позициите на академичния състав и студентите
  - ✓ **Академична свобода** – свобода на обучението, свобода на провеждането на научни изследвания, свобода на сътрудничеството с други висши училища и организации в страната и чужбина
  - ✓ **Академична отговорност**
  - ✓ **Етика и морал**
- Съблюдаване на **законността** на взетите решения, съгласно Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България и вътрешните нормативни актове на Медицински Университет – Плевен
- **Плурализъм**, гарантиращ зачитането на различните виждания и позиции по проблемите, които ще решава ръководството на Факултета по медицина
- Висок **професионализъм и компетентност** в работата

Приоритетни дейности:

1. Образователна
2. Научно-изследователска
3. Европейска интеграция и международно сътрудничество
4. Обществена и социална
5. Организационна и управленска

I.Образователна дейност

За достигане на Европейските и световни стандарти в областта на медицината е необходимо усилията да бъдат насочени към повишаване на ангажираността на преките участници в процеса - студентите по медицина и преподавателите, както и към оптимизиране на управлението на учебния процес.

Постигането на високо качество на крайния образователен продукт трябва да започне с

1.Подбор на добри и мотивирани български и чуждестранни кандидат-студенти. Необходимо е да се разработят по-ефективни механизми за привличане на студенти чрез оптимизирана кандидат-студентска кампания и усъвършенстване на системата на прием. Развитие на стратегия за осигуряване на стабилен поток от чуждестранни студенти, специализанти и докторанти във Факултета по медицина. За чуждестранните кандидат-студенти да се въведе платен входящ базов тест.

2.Стимулиране на научно-преподавателския състав за развитие и усъвършенстване чрез

2.1.Подобряване на социално-икономическия статус посредством устойчиво нарастване на трудовите доходи, включително и чрез изграждане на система за допълнително диференцирано финансово стимулиране за постигнати значими резултати в учебната и научната дейност.

2.2.Осигуряване на условия и подпомагане на преподавателите за своевременно разработване на дисертационни трудове в съответствие със ЗРАС.

2.3.Регламентирано финансово подпомагане на преподавателите за участия в научни конференции, конгреси, обучения и специализации в областта на медицината у нас и в чужбина за усвояване и приложение на нови методи и технологии.

2.4.Провеждане на целенасочена политика за подбор, привличане и задържане на млади перспективни кадри с доказани качества, включително мотивиране на изявени студенти за преподавателска и научно-изследователска работа.

2.5.Стимулиране на преподавателския състав за активно участие в програмите на Европейския съюз за академична мобилност.

3.Поддържане, планирано поетапно обновяване и модернизиране на материално-техническата база за обучение.

3.1.Осигуряване на оптимални условия за обучение чрез изграждане на нов учебен корпус на територията на Ректорат 1, предвиден в програмата на Ръководството на Висшето училище.

3.2.Модернизиране на съществуващата материално-техническа база в учебните зали и аудиториите с осигуряване на възможности за използване на модерни информационни технологии за подпомагане на обучението по медицина.

4.Усъвършенстване на организацията и управлението на учебния процес.

4.1.Актуализиране на учебното съдържание, учебните планове и програми, включително съгласуването им с учебните планове на

други европейски университети с оглед активизиране на студентската и преподавателската мобилност.

4.2.Подобряване на практическото обучение на студентите-медици чрез внедряване на съвременни програмни продукти в учебния процес, което да улесни клиничната им реализация.

4.3.Осъществяване на координация и оперативно управление на учебния процес чрез оптимално използване на възможностите на информационната система.

4.4.Повишаване качеството на обучение в съответствие с изискванията на Европейското пространство за висше образование чрез непрекъснато обновяване на учебното съдържание по всички дисциплини.

4.5.Участие на Висшето училище в иновативни европейски образователни проекти за осигуряване на оптимални условия за обучение на студентите-медици.

4.6.Повишаване възискателността към студентите посредством текущ и заключителен контрол в процеса на обучение с прилагане на обективни изпитни критерии.

4.7.Продължаване на традицията на Висшето училище за прилагането на механизми за мотивиране на студентите за висока успеваемост в учебната и научно-изследователската дейност.

4.8.Насърчаване и подпомагане на студентите към творческо мислене и поощряване в работата по конкретни научни проблеми.

4.9.Мотивиране на преподавателите в изготвянето на практически ръководства и сборници с тестове, които да формират у студентите навици за самоподготовка.

4.10.Подобряване на чуждоезиковата подготовка на студентите с оглед оптимизиране на интегрираното чуждоезиково обучение в партньорство с чуждестранни висши учебни заведения.

4.11. Развитие и иновации в управлението на учебния процес чрез разширяване на компютърната информационна система с програма за административно обслужване на студенти.

4.12. Въвеждане на елементи на дистанционна форма на обучение чрез ефективно използване на възможностите на Телекомуникационния Ендоскопски Център.

4.13. Обучение на студенти, базирано на най-съвременните технологии към усвояване на принципите на минимално-инвазивната хирургия в различни области на медицината.

4.14. Превръщане на Медицински университет – Плевен в привлекателен център за следдипломно обучение чрез актуализиране и разширяване на програмите за този вид обучение.

4.15. Участие в разработването и реализацията на проекта на Ръководството на Висшето училище за увеличаване капацитета на училището, продиктувано от една страна от дефицита и нарастналото търсене в чужбина на специалисти-медици и повишения интерес за обучение на чуждестранни студенти в Медицински университет - Плевен.

За ефективно управление на качеството на обучението е необходимо:

- Периодично проучване чрез анкети на мнението на студенти, дипломанти, випускници и потребители на кадри от Факултета по медицина
- Подобряване на качеството и атрактивността на преподаване чрез въвеждане на нови интерактивни методи за обучение, увеличаване на задачите за самостоятелна и групова работа на студентите

- Усъвършенстване на педагогическите умения на преподавателите с периодично участие в обучителни курсове
- Подобряване на материалната база и техническото осигуряване на учебния процес. Модерен и ефективен учебен процес не е възможен без използването на съвременните технически постижения
- Оптимизиране на системата за оценка и контрол на знанията на студентите.

Провеждането на обучение, насочено към отделния студент, предполага:

- Стимулиране и мотивиране на студентите от Факултета по медицина за постигане на личните им образователни цели
- Осигуряване на възможност за индивидуално ръководство на учебната и научната работа на всеки студент
- Оптимизиране на възможностите за по-нататъшна специализация и успешен преход към професионална кариера
- Провеждане на политика за привличане на изявени студенти в програмите за докторантура
- Стимулиране на студентската инициатива и самоуправление

II. Научно-изследователска дейност

Повишаване качеството на научно-изследователската дейност чрез стимулиране интереса на студентите и академичния състав към научна кариера и подкрепяне на иновативните идеи като основна цел.

Предпоставки за качествена научно-изследователска работа са:

- Генериране на научни идеи
- Наличие на качествени носители на идеи (студенти, докторанти, млади научни работници)
- Ефективно научно-методично ръководство
- Достатъчно финансово обезпечаване

Основните изследователски приоритети на Факултета по медицина като неразделна част от приоритетите на научната общност на Висшето Училище, могат да се определят като иновативност, интердисциплинарност и професионална отговорност. Тяхното решение се съдържа в изпълнението на следните задачи:

1. Да се подкрепят усилията на Ръководството на Висшето училище в превръщане на Медицински университет – Плевен в съвременен интегриран научен център с регионално, национално и международно значение.

2. Съвместно с Ръководството на университета да се изгради вътрешна система за наблюдение и оценка на научно-изследователската дейност на преподавателите от Факултета по медицина в съответствие за въвеждане от МОМН през 2013 г. Правилник за наблюдение и оценка на научно-изследователската дейност.

3. Да се изгради съвременна научна инфраструктура за провеждане на стойностни мултидисциплинарни изследвания.

4. Да се стимулират студентите към научно-изследователска работа чрез подпомагане на участието им в интердисциплинарни научни проекти.

5. Приоритетно разширяване на мобилността по международни научно-изследователски проекти.

6. Участие на преподаватели от Факултета по медицина в реализиране на проект за развитие на роботизираната хирургия в национален план по програма „Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България”.

7. Да се подкрепи инициативата на международно признати преподаватели от Медицински университет – Плевен, в частност на Факултета по медицина да организират национални и международни научни форуми, на които Висшето училище да бъде домакин.

8. Да се спазва традицията за ежегодно провеждане на Международна конференция на студентите медици и млади научни работници.

9. Да се стимулира и подпомогне участието на студенти, докторанти и млади научни работници от Факултета в престижни международни и национални научни форуми.

10. Да се подкрепят младите научни работници при публикуване на резултатите от изследователската им работа в университетското научно списание, както и в реномирани наши и чуждестранни научни издания.

11. Разширяване на участието на научни колективи на Факултета по медицина в международни изследователски проекти и конкурси.

12. Стимулиране на младите научни работници за включване в университетската конкурсна система за разработване и

финансиране на индивидуални и колективни научно-изследователски проекти.

13. Създаване на условия за ефективно използване на системата за академична мобилност и в областта на научните изследвания, което ще даде възможност за разработване на част от трудовете на редовни докторанти в научни организации в чужбина.

14. Оптимизиране на използването на собствените финансови ресурси и привличане на финансови средства от външни източници за по-ефективно финансово обезпечаване на научните изследвания на Факултета по медицина.

III. Европейска интеграция и международно сътрудничество

Комплексната интеграция на Медицински университет – Плевен в Европейското пространство за висше образование и разширяване на сътрудничеството със страни извън европейския съюз във всички сфери на дейност е основна цел на Висшето училище. Реализирането на тази цел ще се постигне с изпълнението на следните задачи:

1. Разширяване на дейността на Центъра за Европейска интеграция и международно сътрудничество в Медицински университет – Плевен в сферата на образованието, науката и управленските дейности.

2. Актуализиране и съгласуване на институционалната нормативна база с нормативните документи на Европейското пространство.

3. Осигуряване на своевременна, актуална и всеобхватна информираност на студентите, докторантите, преподавателите и научно-изследователския състав на Факултета по медицина за

инициативите на Висшето училище в сферата на международното сътрудничество.

4.Разширяване на изходящата и входяща студентска мобилност към и от страни от Европейското пространство, както и към и от страни извън него.

5.Включване подрегионалната програма за обмен CEEPUS (Central European Exchange Program for University Studies), която поддържа студентска мобилност и сътрудничество между университетите в Централна, Източна и Югоизточна Европа, както и в програмите „Темпус” и „Еразмус Мундус”, които създават условия за мобилност в трети страни извън Европейското пространство за висше образование.

6.Развиване на международния маркетинг, насочен към привличане на чуждестранни студенти и повишаване на входящата мобилност от страни на различни континенти освен Европа.

7.Насърчаване на мобилността на преподавателския и научно-изследователския състав на Факултета по медицина, с оглед повишаване на качеството на висшето образование и разширяване на трансграничното междуинституционално сътрудничество в рамките на Европейското пространство за висше образование и извън него.

8.Участие на преподаватели от Факултета по медицина в процеса на изграждане на паневропейски научни комплекси чрез включване в европейските консорциуми за научна инфраструктура.

9.Разширяване на сътрудничеството с водещи световни научни институции от Европейския съюз, САЩ, Китай и други.

IV.Обществено-ориентирани и социални дейности

Реализиране на дейности за обществото, гарантиращи висококвалифицирана и високоспециализирана медицинска и здравна помощ за населението и всестранна подкрепа от академичната общност при решаване на общественоздравните проблеми в страната и региона е основен приоритет. За реализирането им се поставят следните задачи:

1.Разработване на стратегия за утвърждаване на Медицински университет – Плевен като водещ център за високо-специализирана здравна помощ във всички основни области на клиничната медицина

2.Засилване на връзките с обществеността, с пациентските организации и лекарите от лечебните заведения в региона за решаване на важни общественоздравни проблеми.

3.Разширяване на участието академичния състав на Факултета по медицина в разработването и внедряването в практиката на нови научни методи за профилактика, контрол и лечение на социално значимите заболяванията.

4.Разработване на превантивни и клинични програми, ориентирани към определени популационни групи от региона и социално-значими заболявания чрез привличане на финансови средства от външни източници /научно-изследователски фондове, бизнес-организации и др./

V.Организационна и управленска дейности

1.Провеждане на дейности за структурно и кадрово укрепване на Факултета по медицина чрез рационално използване на наличния академичен състав и материалните ресурси.

2.Създаване на собствени кадри и откриване на възможности за тяхната реализация чрез привличане на млади, перспективни и мотивирани лекари за асистенти и преподаватели и разкриване на нови процедури за хабилитации.

3.Развитие и укрепване на съществуващите катедри за постигане на високо качество на функциониране във всички стратегически направления.

4.Осигуряване на условия за ефективна комуникация между структурите на Факултета по медицина и останалите структурни звена на Медицински Университет – Плевен.

5.Поддържане с редовно обновяване и обогатяване на интернет-страницата на Факултета по медицина.

6.Подкрепа за програмата на Висшето Училище за поддържане на връзки с обществеността и активно медийно присъствие за популяризиране на приоритетите в дейността на Факултета по медицина.

Заключение

Ръководството и управлението на една академична структура в условията на криза с динамични социално-икономически и обществено-политически промени е трудна, сложна и отговорна задача. Необходимо е да се продължат добрите традиции и постижения във всички сфери на дейност до момента и се създадат

условия за устойчиво и позитивно развитие. Включване на целия кадрови, финансов и духовен ресурс на Факултета по медицина с активното съдействие на ръководството на Медицинския Университет – Плевен ще осигури интеграция на Висшето училище в Европейското пространство за висше образование.

11.03.2013 г.

подпис:

гр. Плевен

/Проф. Д-р А.Аспаухов, дмн/